

तं श्रुत्वा पाण्डवो राजस्तथ्यमानं महावने । अन्वेषाचत कौन्तेयं प्रियं वै भ्रातरं जयं ।
दह्यमानेन तु हृदा शरणार्थी महावने । ब्राह्मणान् विविधज्ञानान् पर्यपृच्छद्युधिष्ठिरः ।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि बलोपाख्यानपर्वणि वृहदश्वगमने एकोनाशीतोऽध्यायः समाप्तश्चनलोपाख्यामपर्वः ॥ ७८ ॥

॥ अथ तीर्थयात्रापर्वः ॥ ७ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ भगवन् काम्यकात् पार्थे गते मे प्रपितामहे । पाण्डवाः किमकुर्वन्ते तमृते सव्यसाचिनं । १०८०
सहि तेषां महेष्वासो गतिरासीदनीकजित् । आदित्यानां यथा विष्णुस्तथैव प्रतिभाति मे ।
तेनेन्द्रसमवोर्येण संग्रामेष्वनिवर्तिना । विनाभूता वने वीराः कथमासन् पितामहाः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ गते तु पाण्डवे तात काम्यकात् सत्यविक्रमे । बभूवुः पाण्डवेयास्ते दुःखशोकपरायणाः ।
आक्षिप्तसूत्रा मणयश्चिन्नपक्षा इव द्विजाः । अप्रीतमनसः सर्वे बभूवुरथ पाण्डवाः ।
वनन्तु तदभूत्तेन हीनमस्तिष्ठकर्मणा । कुवेरेण यथा हीनं वनञ्चैत्ररथं तथा । १०८५
तमृते ते नरव्याघ्राः पाण्डवा जनमेजय । मुदमप्राप्नुवन्तो वै काम्यके न्यवसंस्तदा ।
ब्राह्मणार्थं पराक्रान्ताः शुद्धैर्वाणैर्महारथाः । निव्रन्तो भरतश्रेष्ठ मेध्यान् बद्धविधान् मृगान् ।
नित्यं हि पुरुषव्याघ्रा वन्याहारमरिन्दमाः । उपाकृत्य समोदृत्य ब्राह्मणेभ्यो न्यवेदयन् ।
सर्वे संन्यवसंस्तत्र सेत्कण्ठाः पुरुषर्षभाः । अहृष्टमनसः सर्वे गते राजन् धनञ्जये ।
विशेषतस्तु पाञ्चालो स्मरन्ती मथ्यमं पतिं । उदिग्रं पाण्डवश्रेष्ठमिदं वचनमब्रवीत् । १०९०
योऽर्जुनेनार्जुनस्तुल्यो दिवाज्ज्वलज्जवाज्जना । तमृते पाण्डवश्रेष्ठ वनं न प्रतिभाति मे ।
शून्यामिव प्रपश्यामि तत्र तत्र महीमिमां । बद्धाश्चर्यमिदञ्चापि वनं कुसुमितद्रुमं ।
न तथा रमणीयं वै तमृते सव्यसाचिनं । नीलाम्बुदसमप्रख्यं मत्तमातङ्गगामिनं ।
तमृते पुण्डरीकाक्षं काम्यकं नातिभाति मे । यस्य स्रग्धनुषो घोषः श्रूयतेऽशनिनिखनः ।
न लेभे शर्म वै राजन् स्मरन्ती सव्यसाचिनं । तथा लालयमानान्तां निशम्य परवीरहा । १०९५
भीमसेनो महाराज द्रौपदीमिदमब्रवीत् ॥ भीमसेन उवाच ॥ मनः प्रीतिकरं भद्रे यद्वीषि सुमथ्यमे ।
तन्मे प्रीणाति हृदयममृतप्राशनोपमं । यस्य दीर्घो समौ पीनो भुजौ परिघसन्निभौ ।
मौर्वीकृतकिणौ वृत्तौ खड्गायुधधनुर्द्वरौ । निष्काङ्गदहतापीडौ पञ्चशीर्षाविवोरगौ ।
तमृते पुरुषव्याघ्रं बहृसूर्यमिवाम्बरं । यमाश्रित्य महाबाहुं पाञ्चालाः कुरवस्तथा ।
सुराणामपि यत्तानां पृतनासु न बिभ्यति । यस्य बाह्वं समाश्रित्य वयं सर्वे महात्मनः । ११००
मन्यामहे जितानाजौ परान् प्राप्ताञ्च मेदिनौ । तमृते फाल्गुनं वीरं न लेभे काम्यके धृतिं ।
पश्यामि च दिशः सर्वास्तिमिरेणावृता इव । ततोऽब्रवीत् साश्रुकण्ठो नकुलः पाण्डुनन्दनः ।
॥ नकुल उवाच ॥ यस्मिन् दिव्यानि कर्माणि कथयन्ति रणजिरे । देवा अपि युधां श्रेष्ठं तमृते का रतिर्वने ।
उदोचीं यो दिशं गत्वा जित्वा युधि महाबलान् । गन्धर्वमुख्याञ्चतशो हयान् लेभे महायुतिः ।